

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.๓)
รายวิชา ๑๐๔ ๔๐๓ พุทธปรัชญากับสิ่งแวดล้อม

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	คณะพุทธศาสตร์ / ภาควิชาศาสนาและปรัชญา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑.รหัสและชื่อรายวิชา ๑๐๔ ๔๐๓ พุทธปรัชญากับสิ่งแวดล้อม
๒.จำนวนหน่วยกิต ๓ หน่วยกิต (๓-๐-๖)
๓.หลักสูตรและประเภทของรายวิชา หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา หมวดวิชาเฉพาะด้านปรัชญา (วิชาเลือกเฉพาะสาขาศาสนา) สาขาวิชาปรัชญา วิชาปรัชญาประยุกต์
๔.อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร, อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร พระครูปริยัติธรรมวงศ์, ผศ.ดร., พระมหาปพน กตสารโร/แสงย่อย, พระมหาประทีป สญญโม ดร. ผศ.พลเผ่า เพ็งวิภาศ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา พระมหาประทีป สญญโม/พรหมสิทธิ์ อาจารย์ผู้สอน พระมหาประทีป สญญโม/พรหมสิทธิ์, นธ.เอก, ปธ.๗, พธ.บ.ปรัชญา, ศศ.ม.(ปรัชญา), พธ.ด.(พุทธศาสนา)
๕.ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ / ๒๕๖๕ ชั้นปีที่ 4
๖.รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗.รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘.ทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ กำหนดการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในรายวิชานี้
๙. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น ภาคปกติ ทุกวันพุธ เวลา ๐๘.๓๐ น.ถึง ๑๑.๓๐ น. ห้องเรียน 210 ชั้น 2 ห้องอาจารย์ที่ปรึกษา ห้อง ๒๐๑ เวลา ๑๒.๐๐ น. - ๑๗.๐๐ น. ทุกวันพุธ ภาคปกติ เริ่มต้นวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ สิ้นสุดวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๕ ภาคสมทบ เริ่มต้นวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ สิ้นสุดวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๕ ทุกวันเสาร์ ห้องเรียน 210 ชั้น 2 เวลา ๐๘.๓๐ น.ถึง ๑๑.๓๐ น.

๑๐. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจหลักวิชามนุษย์กับสิ่งแวดล้อม และสามารถจำแนกพฤติกรรมของบุคคลและโครงสร้างของสิ่งแวดล้อม ผลกระทบของ สิ่งแวดล้อม ที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคล การใช้ประโยชน์ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด มีคุณภาพสามารถ พัฒนาพฤติกรรมของตนเองและสังคมได้อย่างดี

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้นิสิตมีความรู้ มีความพร้อมด้านปัญญา สามารถนำความรู้ความเข้าใจวิชามนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ไปศึกษาด้านมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ควรสร้างตัวอย่างอื่น ๆ ที่แสดงผลกระทบระหว่างวิชาสาขาอื่น ๆ

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะสังคมศาสตร์
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๔.๑ การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ด้านบุคลิกภาพ	มีการสอดแทรกเรื่อง การมีส่วนร่วมในสมณภาวะ การครองจีวรหรือการแต่ง

	<p>กายการเข้าสังคมและศาสนพิธี เทคนิคการเจรจา สื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและการวางตัวในการทำงานในบางรายวิชาที่เกี่ยวข้อง และในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา</p>
<p>ด้านภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบ ตลอดจนวินัยในตนเอง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนิสิตต้องทำงานเป็นกลุ่ม และมีการกำหนดหัวหน้ากลุ่มในการทำรายงานตลอดจน กำหนดให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรายงาน เพื่อเป็นการฝึกให้นิสิตได้สร้างภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี - มีกิจกรรมนิสิตที่มอบหมายให้นิสิตหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการดำเนินกิจกรรม เพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ - มีกติกาที่จะสร้างวินัยในตนเอง เช่น การเข้าเรียนตรงเวลาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เสริมความกล้าในการแสดงความคิดเห็น
<p>จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ</p>	<p>มีการให้ความรู้ถึงแก่นิสิตในการนำเอาความรู้ทางด้านภาษาบาลีสันสกฤตไปใช้ในการทำงานที่จะทำให้ นิสิตอยู่ร่วมกับคนอื่นและคนในสังคมได้</p>

๔.๒ การพัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละด้าน (จาก มคอ.๒ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ปรัชญา (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๕๕))

๑. คุณธรรม จริยธรรม					๒. ความรู้					๓. ทักษะทางปัญญา					๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				
๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		
●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	●	●	○	○	○	●	●	○	●	●	●	●	●		

๔.๒.๑ คุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๑) มีศีลธรรมและศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา</p> <p>๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นคน และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p>	<p>๑) บรรยายเชิงวิชาการ</p> <p>๒) การมอบหมายงาน</p> <p>๓) กำหนดให้นิสิตฝึกอภิปรายวิเคราะห์เนื้อหาด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>๔) การฝึกทักษะการศึกษา</p>	<p>๑) ประเมินพฤติกรรมการเข้าเรียน ความรับผิดชอบงาน ความตรงต่อเวลา</p> <p>๒) ประเมินผลจากการนำเสนอหรือส่งงานที่มอบหมายตามกรอบเวลาที่กำหนดไว้</p> <p>๓) การสังเกตพฤติกรรม</p>

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้าน คุณธรรม จริยธรรม
๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม ๔) เห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ๕) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคมชาติศาสนา	ค้นคว้าเนื้อหาสาระดีถะในพระไตรปิฎก โดยเฉพาะเนื้อหาสาระดีถะในพระสูตรต้นตปิฎก	๔) ประเมินผลจากการทดสอบกลางภาคและสอบปลายภาค

๔.๒.๒ ความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้
ความรับผิดชอบหลัก ๑) มีความรู้ความเข้าใจหลักการทฤษฎีและเนื้อหา ๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้ ความรับผิดชอบรอง ๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล ๔) มีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทั้งของไทยและของโลก ๕) รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	๑) บรรยาย อภิปราย ๒) การทำงานกลุ่ม/การนำเสนอใบงาน ๓) การวิเคราะห์กรณีศึกษา และมอบหมายให้ค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและนำเสนอ ๔) เน้นการศึกษาโดยใช้บททดสอบ ๕) เน้นการศึกษาโดยใช้ปัญหา และโครงงาน (Problem base learning) ๖) เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (Student Center)	๑) ทดสอบย่อย สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นทั้งด้านศักยภาพและสมรรถภาพ ๒) สมุดบันทึก ๓) รายงาน/ใบงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม ๕) ประเมินการนำเสนอสรุปการศึกษาค้นคว้าข้อมูล

๔.๒.๓ ทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา
ความรับผิดชอบหลัก ๑) สามารถค้นหาข้อมูลทำความเข้าใจและประเมินข้อมูลจากหลักฐาน ๓) สามารถประยุกต์ความรู้	๑) การบรรยาย/อภิปรายเชิงวิชาการ ๒) การมอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าข้อมูลและนำเสนอผลการศึกษา	๑) ประเมินจากผลงานและการของผู้เรียนที่เกิดจากการใช้กระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และนำเสนออย่างเป็นระบบ ๒) ประเมินผลจากการทดสอบย่อย การสอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทาง ปัญญา	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการ เรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะ ทางปัญญา
และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้ อย่างเหมาะสม ความรับผิดชอบ ๒) สามารถวิเคราะห์และ สังเคราะห์อย่างเป็นระบบ และมีเหตุผล	๓) การให้นิสิตศึกษาวิเคราะห์ เนื้อหาในพระสุตตันตปิฎก จน เกิดทักษะสามารถนำไปถ่ายทอด ได้	กลางภาค และการสอบปลายภาค โดยเน้น ข้อสอบที่แสดงถึงทักษะทางปัญญาเกี่ยวกับ พระสุตตันตปิฎก

๔.๒.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการ เรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ
ความรับผิดชอบหลัก ๓) มีมนุษยสัมพันธ์รู้จัก ควบคุมอารมณ์และยอมรับ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ๔) รับผิดชอบต่อตนเองและ สังคม ความรับผิดชอบรอง ๑) สามารถทำงานเป็นทีม ๒) เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มทั้ง ในฐานะผู้นำและผู้ตาม	๑) จัดกิจกรรมกลุ่มภายใน ห้องเรียนหรือห้องสมุด เพื่อ การศึกษาค้นคว้าข้อมูล ๒) มอบหมายงานเป็นรายบุคคล หรือกลุ่ม ๓) การนำเสนอหรือส่งใบงาน/ รายงานที่ได้ศึกษาค้นคว้า	๑) ประเมินตนเองและเพื่อนด้วยแบบฟอร์มที่ กำหนด ๒) การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม ๓) การประเมินผลงานที่น่าเสนอ ๔) ประเมินผลจากการทดสอบย่อย การสอบ กลางภาค และการสอบปลายภาค

๔.๒.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลขการ สื่อสารและการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการ เรียนรู้ด้าน ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ

<p>ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>	<p>กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>	<p>กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>
<p>ความรับผิดชอบหลัก ๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้ ความรับผิดชอบรอง ๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดีทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน ๓) มีทักษะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>๑) อภิปราย ๒) มอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning ๓) ทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิงจากแหล่งที่มาของข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ๔) นำเสนอ/ส่งใบงานหรือรายงานโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม</p>	<p>๑) การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี ๒) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การสอน</p>

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	<p>แนะนำรายวิชาและแผนการสอนชี้แจงแนวสั้งเขบและรายละเอียดประจำวิชาเกณฑ์การศึกษาตามระเบียบของมหาวิทยาลัย, การวัดผลและประเมินผล</p> <p>บทนำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม - ความหมายสิ่งแวดล้อม - สาเหตุของสิ่งแวดล้อม - ขอบข่ายของสิ่งแวดล้อม - มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม 	๒	<p>แนะนำคำอธิบายรายวิชาและแผนการสอน บรรยาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - บอกแหล่งค้นคว้าข้อมูล - มอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้า <p>สื่อที่ใช้ประกอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องโปรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก - เครื่องดีจิจิตอลวิซวล 	พม.ประทีป สญญโม
๒	<p>ปัญหาสิ่งแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา - สถานการณ์สิ่งแวดล้อมในประเทศไทย 	๔	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ <p>อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า 	พม.ประทีป สญญโม

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	<ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาการลดลงของไอโซน - ปัญหาเรื่องโลกร้อน - ปัญหาเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ 		<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องโปรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก - เครื่องดีจิตอลวิซวล 	
๓	แนวคิดทางการบริหารและการวิเคราะห์ปัญหาสิ่งแวดล้อม <ul style="list-style-type: none"> - การบริหารสิ่งแวดล้อม - ความสำคัญในการบริหารสิ่งแวดล้อม - นโยบายสิ่งแวดล้อมของไทย - การวิเคราะห์ปัญหาสิ่งแวดล้อม - แนวทางการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในอนาคต 	๖	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า - นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องโปรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก - เครื่องดีจิตอลวิซวล 	พม.ประทีป สฤษฎโม
๔	หลักการ แนวคิดและหลักธรรมทางพุทธปรัชญา <ul style="list-style-type: none"> - หลักการ แนวคิดและหลักธรรมทางพุทธปรัชญา - พระพุทธเจ้ากับธรรมชาติ - หลักพุทธธรรมกับธรรมชาติ 	๒	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า - นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ	พม.ประทีป สฤษฎโม
๕	พระพุทธเจ้ากับสิ่งแวดล้อม <ul style="list-style-type: none"> - พระพุทธเจ้ากับสิ่งแวดล้อม - พระพุทธเจ้ากับการอนุรักษ์ - พระอรหันต์กับสิ่งแวดล้อม - สวนป่าที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าและพุทธบริษัท - พุทธบัญญัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม 	๒	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า - นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องโปรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก 	พม.ประทีป สฤษฎโม
๖	ความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในพระไตรปิฎก <ul style="list-style-type: none"> - ในพระสุตตันตปิฎก - ในวินัยปิฎก - ในพระอภิธรรมปิฎก 	๒	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า - นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน 	พม.ประทีป สฤษฎโม

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
			สื่อที่ใช้ประกอบ	
๗	หลักพุทธปรัชญาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม -เกี่ยวกับดิน -เกี่ยวกับน้ำ -เกี่ยวกับไฟ -เกี่ยวกับลม -เกี่ยวกับสัตว์	๒	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและ ค้นคว้า - นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ	พม.ประทีป สฤษฎโม
๘	ความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อม - ความสัมพันธ์ระหว่างพุทธปรัชญา กับสิ่งแวดล้อม - ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมกับ สิ่งแวดล้อม - วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง พุทธปรัชญา กับ สิ่งแวดล้อม	๒	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและ ค้นคว้า - นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ - เครื่องโพรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก	พม.ประทีป สฤษฎโม
๙	แนวคิดเชิงอนุรักษในพุทธปรัชญา - การอนุรักษสิ่งแวดล้อม - พุทธปรัชญากับการอนุรักษ สิ่งแวดล้อม - บทบาทของนักอนุรักษสิ่งแวดล้อม	๒	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและ ค้นคว้า - นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ - เครื่องโพรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก	พม.ประทีป สฤษฎโม
๑๐	ปัญหาและการแก้ไขสิ่งแวดล้อม - ปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบ - สาเหตุสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อม - การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม	๒	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและ ค้นคว้า - นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ - เครื่องโพรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก	พม.ประทีป สฤษฎโม
๑๑	การจัดการสิ่งแวดล้อมและการแก้ไข ปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยใช้การกำกับ และควบคุม (Command-and- control) - การกำหนดมาตรฐาน	๒	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและ ค้นคว้า - นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน	พม.ประทีป สฤษฎโม

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	<ul style="list-style-type: none"> - การควบคุม - วิธีการควบคุมสิ่งแวดล้อม 		สื่อที่ใช้ประกอบ <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องโปรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก - เครื่องดิจิทัลวิซวล 	
๑๒	ชุมชนกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม <ul style="list-style-type: none"> - ชุมชนกับสิ่งแวดล้อม - ปัญหาชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม - ความสัมพันธ์ของชุมชนกับสิ่งแวดล้อม - การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน 	๔	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า - นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องโปรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก - เครื่องดิจิทัลวิซวล 	พม.ประทีป สฤษฎโม
๑๓	พระพุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อม -คำสอนของพระพุทธศาสนาด้านสิ่งแวดล้อม -บทบาทของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย - คุณูปการของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - ประโยชน์ต่อสังคม - ประโยชน์ต่อการปฏิบัติธรรม	๔	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า - นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องโปรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก - เครื่องดิจิทัลวิซวล 	พม.ประทีป สฤษฎโม
๑๔	บทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย -บทบาทของพระสงฆ์ไทยในปัจจุบัน -บทบาทของพระสงฆ์ด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย -สรุป ปัญหาสิ่งแวดล้อมและแนวทางในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน	๒	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า - นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องโปรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก - เครื่องดิจิทัลวิซวล ฟรีเซ็นเตอร์ 	พม.ประทีป สฤษฎโม
๑๕	สรุป ปัญหาสิ่งแวดล้อมและแนวทางในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนตามแนวพุทธปรัชญา -การจัดการสิ่งแวดล้อมในยุค	๒	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า 	พม.ประทีป สฤษฎโม

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	โลกาภิวัตน์		- นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ - เครื่องโปรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก	
๑๖	กิจกรรมบูรณาการกับรายวิชาเข้าร่วมโครงการวังปลาหน้าวัด : การปลูกจิตสำนึกรักษ์ สิ่งแวดล้อมของชุมชน กิจกรรมการสืบชะตาแม่น้ำพองบริการวิชาการแก่ชุมชนส่งเสริมการบูรณาการการเรียนการสอนในการบริการวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมพัฒนานิสิต ณ วัดท่าราชวรฯ บ้านดงพอง ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น วันจันทร์ที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๑	๒	เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนรักษ์ ศึกษากรณีตัวอย่างการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดขอนแก่น ศึกษาพิธีกรรมสืบชะตาแม่น้ำพอง (กิจกรรมปล่อยปลา ๑๐๐,๐๐๐ตัว/ปลูกต้นไม้ร่วมกับวัดชุมชนและหน่วยงานราชการ ณ วัดท่าราชวรฯ บ้านดงพอง ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นกิจกรรมนำเสนอโครงการวิจัย/ สรุบบจบ	พม.ประทีป สบุญโม

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้*	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑		สอบกลางภาค สอบปลายภาค	- -	๐๐% ๕๐%
๒		วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า ด้วยตนเองการนำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	๒๐ ๒๐	๒๐% ๒๐%
๓		การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑.	เอกสารและตำราหลัก
	<p>ผศ. ดร. ธีชชนันท์ อิศรเดช ๒๕๔๙. การบริหารสิ่งแวดล้อม : เอ็ม ซี ยู ควิกปรีนท์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร</p> <p>Field, Barry C. ๒๐๐๒. Environmental Economics: An Introduction. McGraw-Hill, Inc.</p> <p>Hanley, Nick, Jason. F. Shogren and Ben White. ๑๙๙๗. Environmental Economics In Theory and Practice. Macmillan Press Ltd.</p> <p>Class notes สามารถ download ได้ที่ http://www.wallapak.net</p>
๒.	เอกสารและข้อมูลสำคัญ
	ไม่มี
๓.	เอกสารและข้อมูลแนะนำ
	<p>สุกรานต์ โรจน์ไพรวงศ์ (บรรณาธิการ). ๒๕๔๘. สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย. มูลนิธิโลกสีเขียว.</p> <p>ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. ๒๕๓๘. สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>เอกสารอ่านประกอบอื่น ๆ ที่แจกให้ระหว่างการบรรยาย</p> <p>เว็บไซต์ ที่เกี่ยวกับหัวข้อในประมวลรายวิชา</p>

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑.	กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต
	<p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน - การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา - ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต
๒.	กลยุทธ์การประเมินการสอน
	<p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน - ผลการสอบ - การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
๓.	การปรับปรุงการสอน
	<p>หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน - การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ

๖. ข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ต่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรไม่มี

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ลงชื่อ

พระมหาพรหม ธีรคุณ

(พระมหาประทีป สญญโม,ดร.)

อาจารย์ประจำรายวิชา

วันที่รายงาน.....๙ มิถุนายน ๒๕๖๕.....

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร.....

ลงชื่อ..(พระมหาปพน กตสาโร,ผศ,ดร.)

ประธานหลักสูตรพุทธศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

วันที่รายงาน.....๙ มิถุนายน ๒๕๖๕